

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–липень 2021 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 липня 2021 року становила 1654467 осіб.

Упродовж січня–червня 2021 року чисельність населення зменшилася на 12048 осіб. Порівняно з січнем–червнем 2020 року обсяг природного скорочення збільшився на 2918 осіб та становив 11558 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 29 живонароджених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в червні 2021 року становила 333,9 тис. осіб. У порівнянні з травнем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 1,1 тис. осіб, або на 0,3%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (на 3,2%), а також з водопостачання, каналізації, поводження з відходами (на 2,5%) та будівництва (на 1,8%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось на підприємствах тимчасового розміщування й організації харчування (на 36,2%).

Оплата праці та соціально-трудові відносини

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника у червні 2021 року у 2,3 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (6000 грн) та становив 13895 грн, що на 3,1% більше, ніж у травні 2021 року і на 20,3% – ніж у аналогічному місяці 2020 року.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників підприємств із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (23341 грн), добувної промисловості та розроблення кар'єрів (21121 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (18656 грн), виробництва меблів, іншої продукції, ремонту та монтажу машин і устаткування (18518 грн) та наукових досліджень і розробок (18325 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої становив 35–63% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, операцій з нерухомим майном, тимчасового розміщування й організації харчування, будівництва, господарств: сільського, лісового і рибного, а також діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у червні 2021 року в порівнянні з травнем 2021 року збільшилась на 3,2%, а відносно червня 2020 року – на 10,4%. За січень–травень 2021 року по відношенню до аналогічного періоду 2020 року вона збільшилась на 11,6%.

Сума несплаченої заробітної плати за червень 2021 року збільшилась на 5,0 млн.грн, або на 4,7% та на 1 липня 2021 року становила 109,4 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок липня 2021 року становив 2,3% фонду оплати праці, нарахованого за червень.

На початок липня 2021 року значна частина суми заборгованості припадала на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (19,4%) загальної суми боргу по області), освіту (15,2%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (14,5%), транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (10,3%).

На 1 липня 2021 року вчасно не отримали заробітну плату 7,1 тис. працівників підприємств (2,1% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 15502 грн кожен.

На 1 липня 2021 року заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів відсутня.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–липні 2021 року зросли на 6,6%. Товари та послуги у сфері транспорту подорожчали на 9,5%, продукти харчування та безалкогольні напої – на 9,0%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 8,4%. Ціни у сфері ресторанів та готелів зросли на 6,6%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів підвищилась на 5,4%, товарів та послуг у сфері зв'язку – на 2,9%. Ціни у сфері освіти зросли на 2,4%, а у сфері охорони здоров'я, а також різних товарів та послуг – на 2,1% у кожній. Предмети домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла подорожчали на 0,9%. Водночас одяг і взуття подешевшали на 1,3%, а товари та послуги у сфері відпочинку і культури – на 0,7%.

Промисловість

У січні–липні 2021 року порівняно з січнем–липнем 2020 року **індекс промислової продукції** дорівнював 106,4%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 4,1%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 105,0%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 16,5%.

У січні–липні 2021 року вироблено 285,0 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) та 28,4 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 1368,3 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 1557,4 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 34,3 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 25,6 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 2093,2 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції дорівнював 79,3%.

За сім місяців 2021 року вироблено 96,6 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 29,0 тис.шт футболок, майок й подібних виробів, трикотажних машинного або ручного в'язання.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 20,5%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 99,5%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 6,0%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції дорівнював 74,5%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 10,7%.

За січень–липень 2021 року виготовлено 74510,2 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (скляних для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 211,2 тис.т вапна негашеного, 27,7 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 169,1 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції дорівнював 108,7%.

З початку 2021 року вироблено 641,8 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів), 384,8 т деталей, виливаних зі сталі, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів, турбореактивних, турбогвинтових, турбін газових, підйимального або вантажно-розвантажувального обладнання, машинного обладнання для будівництва, транспортних засобів).

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва збільшились на 16,3%.

За сім місяців 2021 року випущено 4751 шт трансформаторів інших, н.в.і.у., потужністю не більше 1 кВ·А, 7879 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 6175,1 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними, 24928 шт турбокомпресорів одноступінчастих.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 10,7%.

За січень–липень 2021 року вироблено 25534,1 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У січні–липні 2021 року **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем–липнем 2020 року становив 103,8%, у т.ч. на підприємствах – 102,2%, у господарствах населення – 106,7%.

Станом на 1 серпня 2021 року культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені на площі 852,2 тис.га, що на 7,3% менше, ніж на початок серпня 2020 року. Зібрана площа культур зернових та зернобобових склала 83,8% площі посівів (торік – 93,3%). Виробництво зерна становило 3119,0 тис.т (у початково оприбуткованій масі), що на 13,4% більше, ніж було одержано на початок серпня 2020 року. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 36,6 ц зерна (на 6,7 ц більше, ніж торік).

Всіма категоріями господарств на 1 серпня 2021 року одержано плодоягідної продукції 29,4 тис.т (в 1,5 раза більше, ніж на відповідну дату 2020 року), овочів відкритого ґрунту – 67,3 тис.т (на 2,1% більше).

У січні–липні 2021 року реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 32,3 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 112,5 тис.т, яєць – 249,3 млн.шт. Порівняно з січнем–липнем 2020 року загальні обсяги виробництва яєць зменшились на 30,9%, молока та м'яса – на 8,9% і 3,9% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 63,6%, птиці – 22,9%, великої рогатої худоби – 10,1%.

У січні–липні 2021 року в підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин порівняно з січнем–липнем 2020 року зменшився на 27,4%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 73,4% (торік – 92,6%).

Станом на 1 серпня 2021 року в усіх категоріях господарств нараховувалося 64,5 тис. голів овець та кіз (на 8,4% менше, ніж на 1 серпня 2020 року), 69,2 тис. голів великої рогатої худоби (на 15,6% менше) (у т.ч. корів – 35,9 тис. голів (на 14,7% менше)), свиней – 155,9 тис. голів (на 13,2% менше), птиці – 3603,3 тис. голів (на 24,1% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 77,3% (на 1 серпня 2020 року – 79,9%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 85,0% (86,5%)), птиці – 71,8% (56,7%), овець та кіз – 62,5% (66,2%) і свиней – 39,3% (37,2%).

Загальний обсяг реалізації підприємствами (крім малих) Запорізької області власно виробленої сільськогосподарської продукції в січні–липні 2021 року становив 8786,4 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 7939,6 млн.грн, тваринництва – 846,8 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–липень 2021 року порівняно із січнем–липнем 2020 року зросли на насіння культур олійних (у 2 рази), на яйця (у 1,9 раза), на культури зернові та зернобобові (на 36,4%), на молоко (на 13,2%), на тварин сільськогосподарських живих (на 9,7%), на культури овочеві (на 0,4%), знизилась на культури плодів та ягідні (на 4,9%).

На 1 серпня 2021 року в підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 1710,5 тис.т зерна (на 8,5% більше, ніж на 1 серпня 2020 року), у т.ч. 1297,9 тис.т пшениці, 293,0 тис.т ячменю, 15,5 тис.т кукурудзи. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 1378,3 тис.т зерна (на 1,1% більше), у т.ч. 1048,2 тис.т пшениці, 220,9 тис.т ячменю, 10,0 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої будівельної продукції (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–липні 2021 року становив 1361,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–липнем 2020 року дорівнював 84,5%.

Нове будівництво становило 17,9% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, реконструкція та технічне переоснащення – 33,9%, ремонт (капітальний та поточний) – 48,2%.

Капітальні інвестиції

У січні–червні 2021 року підприємствами та організаціями Запорізької області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 7762,3 млн.грн **капітальних інвестицій**, що в 1,6 раза більше обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2020 року.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 65,9% загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 32,7% капітальних інвестицій. Частка запозичених коштів за рахунок кредитів банків та інших позик становила 0,8%.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,7% загального обсягу) освоєно в матеріальні активи, з яких у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 54,6% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 39,4%. У нематеріальні активи вкладено 1,3% загального обсягу капітальних інвестицій.

Зовнішньоекономічна діяльність

У I півріччі 2021 року експорт **товарів** становив 2192,1 млн.дол. США, або 154,4%, порівняно із I півріччям 2020 року, імпорт – 771,4 млн.дол., або 130,3%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1420,7 млн.дол.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,84 (у I півріччі 2020 року – 2,40).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 155 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, мінеральні продукти, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із I півріччям 2020 року збільшилась частка чорних металів з 52,4% до 57,9%, руд, шлаку і золи – з 3,2% до 5,9%. Натомість зменшилась частка механічних машин з 12,4% до 9,0%, зернових культур – з 8,7% до 6,3%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 7,4% до 5,9%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 713,2 млн.дол., або 32,5% загального обсягу експорту та збільшився порівняно із I півріччям 2020 року в 2,1 раза.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 52,9%, руди, шлак і зола – 17,6%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 7,1%, зернові культури – 3,3% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Польщі, Чехії, Італії, Іспанії, Німеччини, Австрії. Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Туреччини, Російської Федерації, США, Китаю, Об'єднаних Арабських Еміратів, Індії, Північної Македонії.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із I півріччям 2020 року збільшився експорт товарів до Польщі в 4,3 раза, Північної Македонії – в 3,3 раза, Австрії – в 3 рази, Чехії – в 2,3 раза, Туреччини – в 2,2 раза, Іспанії – на 83,7%, Російської Федерації – на 65,4%, США – на 49,7%, Німеччини – на 29,5%, Італії – на 20,8%, Індії – на 10,2%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 8,4%, зменшився експорт товарів до Китаю на 11,8%.

Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, живі тварини, продукти тваринного походження.

У загальному обсязі імпорту товарів проти I півріччя 2020 року збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 13,1% до 21,1%, механічних машин – з 14,7% до 16,9%, чорних металів – з 6,0% до 9,6%, засобів наземного транспорту, крім залізничного – з 4,6% до 6,3%. Частка риби і ракоподібних не змінилась – 5,4%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 237,6 млн.дол., або 30,8% загального обсягу та зменшився проти I півріччя 2020 року на 8,8%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 32,7%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 12,0%, мідь і вироби з неї – 4,7%, чорні метали – 4,1% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі та Італії. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Білорусі, Грузії, Казахстану.

Порівняно із I півріччям 2020 року імпорт товарів збільшився з Грузії в 7,8 раза, Білорусі – в 2,6 раза, Польщі – в 2,2 раза, Туреччини – в 2,1 раза, Казахстану – на 97,5%, Російської Федерації – на 68,1%, Італії – на 33,7%, Китаю – на 30,5%, США – на 1,7%. Однак менше ввезено товарів з Німеччини на 45,5%.

У I півріччі 2021 року експорт **послуг** становив 72,1 млн.дол., або 90,9% порівняно із I півріччям 2020 року, імпорт – 11,3 млн.дол, або 94,3%. Позитивне сальдо становило 60,8 млн.дол. (у I півріччі 2020 року також позитивне – 67,4 млн.дол.)

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 6,38 (у I півріччі 2020 року – 6,66).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 102 країн світу.

У I півріччі 2021 року основу структури експорту становили послуги з ремонту та технічного обслуговування, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, транспортні та ділові.

У загальному обсязі експорту порівняно із I півріччям 2020 року збільшилась частка послуг у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних з 20,1% до 27,4%, транспортних – з 6,5% до 10,7%. Натомість зменшилась частка ділових послуг з 23,3% до 10,1%. Частка послуг з ремонту та технічного обслуговування не змінилась – 39,1%.

Обсяг експорту послуг до країн ЄС становив 20,0 млн.дол., або 27,7% загального обсягу експорту та зменшився порівняно із I півріччям 2020 року на 15,5%.

Найбільші обсяги експорту країнам ЄС склали послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, транспортні, з ремонту та технічного обслуговування, з переробки матеріальних ресурсів.

Серед країн-членів ЄС найбільші операції з експорту послуг здійснювалися з Кіпром, Чехією та Фінляндією. Серед інших країн світу найбільше надавалися послуги Об'єднаним Арабським Еміратам, США, Узбекистану, Сингапуру, Російській Федерації, Алжиру, Індії та Єгипту.

Серед країн-партнерів зріс експорт послуг до Узбекистану в 43,7 раза, Кіпру – в 2 рази, Чехії – на 65,6%, Індії – на 47,1%, США – на 35,1%, Алжиру – на 15,3%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 5,6%. Натомість спостерігалось зменшення обсягів послуг до Сингапуру на 35,1%, Єгипту – на 20,0%, Російської Федерації – на 14,4%, Фінляндії – на 13,1%.

Основу структури імпорту у I півріччі 2021 року склали ділові послуги, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, транспортні, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні.

У загальному обсязі імпорту збільшилась частка роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності з 11,3% до 25,0%, транспортних – з 8,0% до 17,5%, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних – з 7,8% до 11,7%. Натомість зменшилась частка ділових послуг з 66,4% до 37,0%.

Імпорт послуг з країн ЄС становив 4,3 млн.дол., або 38,1% загального обсягу та зменшився проти I півріччя 2020 року на 22,3%.

Найвагоміші обсяги імпорту послуг з країн ЄС склали роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, ділові, транспортні, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні.

Серед країн ЄС найвагоміші обсяги послуг були одержані з Данії, Німеччини, Бельгії. Серед інших країн світу найбільші обсяги послуг імпорту надавалися Російською Федерацією, Об'єднаними Арабськими Еміратами, Швейцарією, Єгиптом та США.

Порівняно із I півріччям 2020 року імпорт послуг збільшився з Об'єднаних Арабських Еміратів у 5,1 раза, Швейцарії – в 3,6 раза, Бельгії – в 3 рази, Єгипту – в 2,3 раза, Данії – на 53,5%, Німеччини – на 48,6%, зменшився імпорт послуг з США на 35,6% та Російської Федерації – на 28,4%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–липні 2021 року становив 34369,7 млн.грн, що на 13,9% більше обсягів січня–липня 2020 року.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–липні 2021 року становив 24401,8 млн.грн і в порівнянних цінах на протипагу січня–липню 2020 року збільшився на 12,5%. Роздрібний товарооборот за липень 2021 року становив 3887,3 млн.грн і в порівнянних цінах відносно липня 2020 року збільшився на 10,0%, попереднього місяця – на 7,4%.

Транспорт

У січні–липні 2021 року підприємствами транспорту перевезено 11,1 млн.т вантажів, що на 11,2% більше обсягу січня–липня 2020 року. **Вантажообіг** становив 6273,2 млн.ткм і збільшився на 14,5%.

Залізничним транспортом відправлено 7389,5 тис.т вантажів (на 1,9% менше обсягу січня–липня 2020 року). Зменшилося відправлення коксу на 3,2%, будівельних матеріалів – на 22,2%, брухту чорних металів – на 47,5%, нафти і нафтопродуктів – у 2,5 рази. У той же час збільшилося відправлення кам'яного вугілля у 6,8 рази, добрив – в 1,5 рази, зерна і продуктів перемолу – на 19,7%, чорних металів – на 4,2%, руди залізної і марганцевої – на 2,1%. Вантажообіг збільшився на 13,9% та становив 5631,5 млн.ткм.

Автомобільним транспортом перевезено 3508,6 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–липнем 2020 року в 1,7 рази більше) та виконано вантажообіг в обсязі 629,1 млн.ткм (на 23,1% більше).

Протягом січня–липня 2021 року послугами пасажирського транспорту скористалися 40,5 млн. пасажирів (94,6% обсягу січня–липня 2020 року) та виконано **пасажирообіг** в обсязі 763,4 млн.пас.км (106,1%).

Послугами автомобільного транспорту скористалися 26,9 млн. пасажирів, що становило 91,0% показника січня–липня 2020 року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом порівняно з січнем–липнем 2020 року зменшився на 2,3% і становив 11,1 млн. пасажирів.

Головне управління статистики у Запорізькій області